

voljan omjer cijene ambalaže kod nas u odnosu na cijenu proizvoda, koji se u nju pakuje. Prema prikupljenim podacima taj omjer kod staklene ambalaže iznosi preko 30 % od cijene proizvoda. Još teže je kod limene ambalaže, gdje naročito kod manjih formata cijena ambalaže prelazi i 60 % vrijednosti artikla. Podaci, koje sam naprijed iznio, odnose se na artikle prehrambene industrije u prosjeku. Ovi nam podaci govore, da se treba boriti za što veću primjenu kvalitetne ambalaže raznovrsnog asortimana, pa da ona odgovara svim postojećim propisima, a vrlo je važno, da joj i cijena bude pristupačna našem potrošaču.

Iz naprijed izloženog vidi se sva važnost i složenost ovoga zadatka. Zadnji je čas, da u tom pogledu pomognemo našim mljekarima. Po mojem mišljenju u rješavanju ovoga zadatka treba da sudjeluju stručna mljekarska udruženja, fakulteti, zavodi, Institut za mlekarstvo u Beogradu, Servis za mljekarstvo u Zagrebu, te biroi za ambalažu pri Trgovinskim komorama u Zagrebu, Beogradu i Ljubljani uz suradnju proizvođača i potrošača ambalaže. Pri rješavanju ovoga zadatka od bitne je važnosti pronaći način, kako da se objedini rad oko proizvodnje kvalitetne, higijenske, raznovrsne, suvremene i ekonomične ambalaže. Uspješnim rješenjem pridonijet ćemo i boljem plasmanu mlijeka i mliječnih proizvoda na domaćem i na inozemnom tržištu.

Ing. Dinko Kaštelan, Zagreb

Struč. udruž. mlj. privr. org. Hrvatske

PROIZVODNJA MLIJEKA NA POLJ. DOBRIMA NRH*

Proizvodnja mlijeka na poljoprivrednim dobrima povećala se zadnjih godina. Prosjek mlijeka po kravi god. 1950. iznosio je oko 1700 kg, a god. 1956. 2670 kg, a predviđa se, da će prosjek u god. 1957. biti oko 2900 kg. Na državnom dobru Božjakovina cijeni se, da će prosjek od 133 krave biti oko 4.000 kg, u Grabovu-Vukovar od 80 krava i na dobru šećerane Belje od 48 krava po 3900 kg. Slijede poljoprivredna dobra Žitnjak i Petrijevci s prosjekom po 3600 kg, Karašica Belje s prosjekom od 329 krava 3.500 kg po kravi i t. d. Poljoprivredno dobro Raša od 76 krava smedesive pasmine imat će prosjek oko 3.500 kg, a Poljoprivredno dobro Čepić od 127 krava iste pasmine 3.200 kg.

Računa se, da je na poljoprivrednim dobrima god. 1957. bilo proizvedeno na 1 ha glavnih krmnih površina (bez pašnjaka) oko 2.500 kg mlijeka. To je stvarno malo, ako uzmemo u obzir, da se u naprednim stočarskim zemljama na 1 ha glavnih krmnih površina proizvede 8.000—10.000 kg mlijeka (ing. K. Kiš).

Da se i kod nas može polučiti velika proizvodnja mlijeka po krmnom ha, pokazuje rezultat saveznog pokusa za proizvodnju mlijeka u god. 1957. kod 100 simentalških krava na upravi Ankin dvor Poljoprivrednog dobra Osijek (ing. M. Krivošić).

Na tom dobru prosječna muznost po kravi iznosila je 3908 kg preračunato na prosječnu masnoću od 3,6 %. Plodnost tih krava iznosila je 91 %.

Prema obračunskoj kalkulaciji proizvodna cijena 1 kg mlijeka bila je 18,9 Din, a dobit iznosila je 4.412.000 Din. Prosječna prodajna cijena mlijeka bila je 30,2 dinara. Telad je obračunata po 150 dinara, a stajski gnoj 2 Din po 1 kg.

Struktura troškova iznosila je po obračunskoj kalkulaciji:

1. prehrambeni troškovi	64,5 %
2. radna snaga	9,3 „
3. osiguranje stoke	1,3 „
4. održavanje mehaničke mužnje i sitni inventar	4,3 „
5. doprinos za soc. osiguranje i stambeni fond	2,8 „
6. doprinos budžetu	0,6 „
7. amortizacija	5,2 „
8. opći troškovi	8,5 „
9. upravni troškovi	3,5 „
	<hr/>
Ukupno	100,0 %

Za prehranu pokusnog stada krava potrošeno je tokom godine 14.679 q krme (zelene krme, silaže i sijena) preračunate na zelenu. Na površinama, sa kojih su se prehranjivale krave, prosječni prinos zelene krme po 1 ha bio je 410 q, a sijena 91 q. Prema tome za prehranu tih krava bilo je potrebno 35,8 ha krmne površine, odnosno za 1 kravu 0,36 ha ili na 1 ha krmne površine otpalo je 2,8 krava. Na 35,8 ha krmne površine proizvedeno je 390.007 kg mlijeka, t. j. na 1 ha krmne površine 10.894 kg mlijeka (uz voluminoznu krmu potrošena je stanovita količina krepke krme: kukuruzne prekrupe, posija, mljevene sačme i suhих repinих rezanaca).

* Izvod iz »Biltena« Str. udruž. poljopr. proizv. pod. Hrv. 1/1958.

IZ NAŠIH MLJEKARA

Ivan Kovač, Kloštar Podravski
Pogon Zagrebačke mljekare

KAKO PROIZVODIM KAZEIN

Kazein služi u industrijske svrhe, pa radi toga proizvođači smatraju, da kod pripreme nije potrebno naročito paziti na higijenu.

Kod nas se kazein često proizvodi, a da se prethodno i ne ispita masti ni kiselost u obranom mlijeku, ni u sirutki, i zrno se u kotlu propisno ne suši, dovoljno se ne pere i ne pazi na kakvoću vode, pa zato često njegova kvaliteta ne odgovara.

Kazein je vrlo vrijedna bjelančevina, pa ako se dobro ne osuši, kvari se, t. j. gnjije. Ako ga muhe upljuvaju ili se zagadi zemljom, izlegu se na njemu crvi ili gliste.

Da se proizvede kvalitetan kazein, potrebno je poznavati tehnološki proces, i primijeniti odgovarajuće higijenske mjere.